

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6397/2025
19.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца мал. АА, коју заступа колизијски старатељ ББ и ВВ из ..., чији је пуномоћник Милина Дорић, адвокат у ..., против тужене ГГ из ..., чији је пуномоћник Славко Перески, адвокат у ..., ради лишења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца ВВ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 633/24 од 18.12.2024. године, у седници одржаној 19.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 633/24 од 18.12.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 196/2023 од 16.09.2024. године, ставом првим изреке, утврђено је да је део прецизираног тужбеног захтева да се забрани туженој да се приближава тужили мал. АА на удаљености мањој од 100 метара, да је даље узнемирава, туче ногама, гребе ноктима, удара у главу, туче штапом и врши свако даље физичко и психичко насиље према њој, те свака даља комуникација са мал. АА као и предлог за издавање привремене мере којом би се забранило туженој да се приближава тужили на удаљености мањој од 200 метара и да даље је узнемирава, туче, гребе, удара и врши свако даље насиље физичко и психичко према њој и свака даља комуникација са мал. дететом, повучен и да се сваки даљи поступак обуставља. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиоца ВВ у делу захтева којим је тражено да се мал. АА повери њему на самостално вршење родитељског права, као и предлог за одређивање привремене мере, којим би се мал. АА поверила оцу на самостално вршење родитељског права, с тим да привремена мера остаје на снази до правноснажног окончања поступка и да жалба на привремену меру не одлаже њено извршење. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован део тужбеног захтева тужиоца ВВ да се тужена лиши родитељског права у односу на мал. АА и обавезе тужена да сноси трошкове поступка са законском затезном каматом. Ставом четвртим

изреке, обавезан је тужилац ВВ да туженој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 329.625,00 динара.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж2 633/24 од 18.12.2024. године, ставом првим изреке, одбио жалбу као неосновану и потврдио пресуду Основног суда у Новом Саду П2 196/23 од 16.09.2024. године у побијаном делу, у коме је одбијен тужбени захтев да се тужена лиши родитељског права и обавезан тужилац ВВ да туженој накнади трошкове поступка. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца ВВ за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац ВВ је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...10/23), и оценио је да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом се одређено не указује на друге битне повреде које би могле бити ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, мал. АА је рођена ...2020. године из ванбрачне заједнице тужиоца ВВ и тужене. У току је поступак за вршење родитељског права између тужиоца и тужене. У том поступку решењем од 24.06.2022. године одређена је привремена мера којом је мал. АА поверена мајци на самостално вршење родитељског права до правноснажног окончања тог поступка. Такође је донето решење о привременој мери којим је одређен модел виђања мал. АА са оцем понедељком и средом у трајању од 15 до 19 часова и петком у трајању од 10 часова до 13 часова. Тужилац је 18.11.2021. године поднео прву пријаву Центру за социјални рад због занемаривања детета од стране мајке, у циљу провере услова у којима дете живи и бриге о његовом здрављу од стране мајке. Пријаву је поднео и полицији. Поводом ових пријава, Центар за социјални рад је обавио теренску посету и разговор са мајком када је констатовао да мал. АА живи у адекватним условима, да се мајка на адекватан начин стара о детету, које не показује знакове занемарености и запуштености. Дана 23.12.2021. године, уследила је нова пријава тужиоца полицији о занемаривању детета, због уочених промена на кожи детета у виду црвенила у пределу гениталија. Пријава је затим поднета полицији 27.12.2021. године када је поново обављена теренска посета радника Центра за социјални рад кући у којој мал. АА живи са мајком. Закључак је био исти, односно да мал. дете живи у адекватним условима у кући са мајком и да не постоје знакови њеног занемаривања од стране мајке. Следећа пријава о занемаривању детета од стране оца уследила је 02.03.2022. године. Тужилац је потом 15.06.2022. године у Дому здравља пријавио сумњу на злостављање и занемаривање детета када је добио упут за деčју болницу. Дана 17.06. одвео је дете на преглед у Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, где је прегледано од стране хирурга и психолога. 24.06. поново одлази са дететом у Дом здравља, због хематома испод ока детета, и поново тражи упут за деčју болницу. Након тога, у вечерњим сатима, пријавио је ПС у Темерину насиље од стране мајке. Полиција је тада изашла на терен,

заједно са стручним лицима Центра за социјални рад, а разговор са дететом није могао бити обављен преко психолога јер је разговор одбијала. Међутим, тада је констатовано да дете реагује позитивно на присуство мајке, да је весела у њеном наручју, тражи од мајке игру и исту започиње. А кад се осети уплашено тражи заштиту од мајке. Пријава насиља уследила је потом 27.06., 29.07, те 01.08.2022. године 7 пријава насиља у породици. Тог дана на захтев полиције у Центру је обављен разговор са мајком и мал. АА. Том приликом на питање радника да ли је мајка туче, мал. АА је одговорила да је мајка „шута“ а исти одговор је дала и на питање да ли је тата туче. Констатовано је да при одговарању на ова питања, дете није показивало емоције туге или страха и по процени стручних лица Центра мал. АА је подложна сугестији, те се њени одговори не могу узети као релевантни. Мајци су од стране ПС Темерин 14.09.2022. године изречене хитне мере забране контактирања ћерке, по пријави оца за насиље у породици, а решењем суда од 22.09.2022. године, хитна мера је продужена за 30 дана. Разлог за одређивање привремене мере био је уочени подлив испод ока (промена испод ока) како је то констатовано у специјалистичком извештају Института за здравствену заштиту од 14.09.2022. године. Тужилац је 17.02.2023. године полицији поднео кривичну пријаву против мајке за кривично дело насиље у породици и запуштање и злостављање мал. лица. Поводом те пријаве на захтев полиције радници Центра за социјални рад су обавили теренску посету којом приликом су разговарали са мајком, извршили опсервацију детета и њеног односа са мајком као и услова у коме дете живи те су констатовали да нема показатеља занемаривања дететових потреба и насиља усмерено према детету од стране мајке и чланова домаћинства са којима живе. Иначе, кривична пријава је поднета у вези са уоченим хематомима констатованим приликом прегледа детета у Институту за здравствену заштиту деце и омладине. Основно јавно тужилаштво у Новом Саду је обуставило истрагу против ГГ, због кривичног дела насиље у породици, кривичног дела одузимања мал. лица и кривичног дела запуштања и злостављања мал. лица, о чему постоји обавештење тог Тужилаштва од 21.04.2023. године. Решењем суда од 12.07.2023. године, у поступку који се води ради вршења родитељског права, забрањено је оцу приближавање мал. АА на удаљености мањој од 50 м и забрањено му је свако даље узнемиравање детета као и свако дрско и безобзирно понашање којим се угрожава њен телесни и душевни интегритет.

Према Закључку Центра за социјални рад, подаци којима располаже Центар из евиденције од маја 2021. године па надаље, не указују на постојање занемаривања потреба мал. АА и насиља над њом од стране њене мајке и чланова домаћинства у којима живи. Мајка поседује одговарајуће капацитете за обављање улоге самосталног вршиоца родитељског права, адекватно се стара о потребама мал. АА, способна је да исте уочи и да на њих адекватно реагује, па сходно томе није оправдано лишење родитељског права мајке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредбе члана 81. Породичног закона закључили да нису испуњени услови за лишење родитељског права тужене као мајке у односу на мал. АА. Дете у породици мајке има све услове за правилан психо-физички и социјални развој, па би другачија одлука суда била у директној колизији са најбољим интересом мал. детета.

Врховни суд налази да је побијаном одлуком правилно примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев тужиоца за потпуно лишење родитељског права мајке.

Према члану 3. став 1. Конвенције о правима детета (Закон о ратификацији Конвенције УН о правима детета „Сл. лист СФРЈ“ – Међународни уговори бр.15/90 и „Сл. лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96 и 2/97) у свим активностима која се тичу деце, без обзира на то да ли их предузимају јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела, најбољи интереси детета биће од првенственог значаја. Државе чланице се обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и преузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере (став 2). Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима који се тичу детета.

Родитељско право изведено је из дужности родитеља. Постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета (члан 67. Породичног закона). У спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета и одлука суда мора бити заснована на оцени најбољег интереса детета, који је правни стандард који се процењује на основу низа објективних и субјективних околности. Пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима (члан 270. Породичног закона).

Према члану 81. став 1. Породичног закона, родитељ који злоупотребљава права или грубо занемарује дужности из садржине родитељског права може бити потпуно лишен родитељског права. Ставом 2. исте одредбе, прописано је да родитељ злоупотребљава права из садржине родитељског права, ако физички, сексуално или емоционално злоставља дете, а ставом 3. да родитељ грубо занемарује дужности из садржине родитељског права ако је напустио дете, ако избегава да издржава дете или да одржава личне односе са дететом са којим не живи, односно ако спречава одржавање личних односа детета са родитељем са којим дете не живи, ако са намером и неоправдано избегава да створи услове за заједнички живот са дететом које се налази у установи социјалне заштите за смештај корисника.

Тужилац у овој правној ствари тражи потпуно лишење родитељског права тужене као мајке са којом мал. АА живи, тврдећи да мајка врши физичко насиље над дететом и да занемарује бригу о њеном здрављу. По становишту Врховног суда, изведеним доказима ове тврдње тужиоца нису потврђене. Из извештаја органа старатељства у Темерину произлази да нису уочени знаци занемаривања или злостављања над мал. АА, при чему су радници овог органа у више наврата обавили теренске посете дому где живи мал. дете са мајком, разговор са мајком и, што је најважније, извршили опсервацију односа мајке и детета. Сваки пут су констатовали да мал. АА не осећа страх од мајке, слободно јој прилази, опуштена је са њом, комуникативна и насмејана, а када се осети угроженом тражи заштиту од ње. Такво понашање детета свакако не би постојало да су тачни наводи тужиоца о физичком злостављању детета. Промене на кожи у виду оједа нису резултат неадекватне хигијене, дете има проблеме са кожом, атопијски дерматитис и честе алергијске

реакције и мајка је води код лекара. Стога је без значаја за правилност побијане одлуке, указивање тужиоца на модрице уочене код мал. АА, које је тужилац сваки пут пријављивао и тражио да се констатује њихово постојање од стране лекара, а за које није било могуће утврдити конкретан узрок њиховог настанка. Тужилац такође инсистира на томе да је мал. АА изјавила да је мама туче („шута“) , али судови правилно ову изјаву нису узели у обзир имајући у виду процену стручних лица центра да је мал. АА узраста у коме је подложна давању сугестибилних одговора, те да таква изјава није аутентична. То уосталом потврђује и чињеница да је и на питање да ли је тата туче, мал. АА такође одговорила потврдно.

Стога су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Правилна је одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. ЗПП.

Из изнетих разлога, одлучено је као у изреци на основу члана 414. ЗПП.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић